

Utö – Gäddvätmark Gruvbyn

Länsstyrelsen Stockholms | 010 223 15 43 | sonja.raberg@lansstyrelsen.se

Mysingen | Haninge | Till annat land - SE000

Bild: Våtmarken Fladen på Utös östra sida. Fotograf Sonja Råberg

Projektområde

Utö, en ö i Stockholms södra skärgård, besöks årligen av ca 100,000 unika besökare. Attraktiviteten ligger i öns tillgänglighet och utbud. Fram till 90-talets mitt fanns det kustfiskare och sportfiskeguider som kommersiellt kunde utnyttja det goda fiskbeståndet av havsöring, gädda och abborre samt torsk. Som bekant har fiskbestånden radikalt minskat vilket i princip slagit ut kustfiskarnas och sportfiskeguidernas verksamhet i området.

2015 stod våtmark Fladen på Utö's östra sida klar. Fiskräkning har genomförts och uppvisar mycket goda resultat beträffande uppvandrande abborre och gädda. Leken i våtmarken har fungerat väl. Framförallt gäddan är lokalt baserad. Detta talar för att konstruera fler våtmarker i kombination med lekområden för gädda och abborre.

Det projektområde som är aktuellt är på ca 5000 m² och ligger centralt intill gästhamnen på Utö. Vattenområdet utanför den potentiella våtmarken är delvis grunt, det finns öar och vassområden. Tillrinningen sker från stora ängsfält i norr och från hagar och skogsområden i öster. Projektområdet är idag igenväxt av framförallt alträd.

Länsstyrelserna

Bild: Våtmarksområdet.

Orsak till åtgärder

Vattenförekomsten (Mysingen) utanför våtmarken har måttlig ekologisk status med avseende på övergödning. Styrande för klassningen är klorofyllmätningar som visar på måttlig status. Utöver denna biologiska indikator visar de fysikaliska parametrarna också övergödningens påverkan med måttlig status på kvävehalter och otillfredsställande status på fosforhalter. Samtidigt har fiskbestånden i området radikalt minskats från 1990-talets mitt.

Genom att anlägga våtmarker runt om på Utö skapas fler reproduktionsplatser för rovfisk. Dessa kan både bidra till en ökad rovfiskpopulation i området och hämma övergödningssymptomen genom så kallad top-down styrning i näringskedjan. Våtmarken binder även fosfor och kväve vilket minskar belastningen av näringsämnen till kustområdet.

Vad vi vill förbättra

Syftet med insatsen är att skapa en reproduktionsplats för rovfisk (gädda och abborre). Platsen konstrueras så att det blir ett attraktivt besöksmål med en utsiktsplats samt en möjlighet att ta del av information om Östersjöns problematik och våtmarkens samt rovfiskens betydelse för ett levande hav. Våtmarken binder fosfor och kväve vilket minskar belastningen på Östersjön. Våtmarken ger gädda och abborre ett reproduktionsområde och bidrar med mer fisk i vattenområdet utanför den blivande våtmarken.

Målen är att våtmarken ska begränsa, genom att binda och sedimentera, näringsämnen att rinna ut i Östersjön samt att öka rovfiskbestånden i vattenområdet så att balans uppnås mellan betesfisk, rovfisk, kräftdjur, djurplankton och växtplankton.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Projektet har förberetts genom att marknyttjandeavtal har tecknats med de två markägarna. En kartering av området har genomförts och utförandefasen inleds med att träd fälls och forslas bort från området. Därefter sker stubbfräsning och markförberedelse inför entreprenadarbetet som skall bygga de vallar som ska avgränsa våtmarken. En Wallinränna inklusive omlöp eller motsvarande placeras slutligen i den byggda vallen.

Planerad uppföljning

Skötsel av våtmarksområdet garanteras av Insamlingsstiftelsen Initiativ Utö som finansieras med donerade medel. Fiskräkning kommer att genomföras.

I samverkan med

Projektet genomförs i samarbete med Insamlingsstiftelsen Initiativ Utö och Skärgårdsstiftelsen.

Länkar

www.initiativuto.se